

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
VIỆN TRIẾT HỌC

PGS.TS. PHẠM VĂN ĐỨC
(Chủ biên)

ĐỊNH HƯỚNG CHÍNH TRỊ
CHO SỰ PHÁT TRIỂN CỦA VIỆT NAM
VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP THỰC HIỆN
TRONG GIAI ĐOẠN 2011-2020

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC XÃ HỘI

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Định hướng chính trị cho sự phát triển của Việt Nam và một số giải pháp thực hiện trong giai đoạn 2011 - 2012 / Phạm Văn Đức (ch.b.), Nguyễn Đình Hòa, Nguyễn Tài Đông... - H. : Khoa học xã hội, 2014. - 256tr. ; 21cm

ĐTTS ghi: Viện Hàn lâm Khoa học xã hội. Viện Triết học. -
Thư mục: tr. 239-254

1. Định hướng chính trị . Phát triển 3. Việt Nam

306.209597 - dc23

KXB01.41p-CIP

**VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
VIỆN TRIẾT HỌC**

**PGS.TS. PHẠM VĂN ĐỨC
(Chủ biên)**

**ĐỊNH HƯỚNG CHÍNH TRỊ CHO SỰ PHÁT TRIỂN
CỦA VIỆT NAM VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP THỰC HIỆN
TRONG GIAI ĐOẠN 2011 - 2020**

**NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC XÃ HỘI
HÀ NỘI - 2013**

Những người tham gia

1. PGS.TS. PHẠM VĂN ĐỨC (Chủ biên)
2. TS. NGUYỄN ĐÌNH HÒA
3. TS. NGUYỄN TÀI ĐÔNG
4. PGS. TS. VŨ VĂN VIÊN
5. PGS.TS. NGUYỄN NGỌC HÀ
6. PGS.TS. LÊ THỊ LAN
7. PGS.TS. ĐẶNG HỮU TOÀN
8. TS. CHU VĂN TUẤN

MỤC LỤC

Chương 1: Định hướng chính trị: những vấn đề lý luận và thực tiễn	9
1. Một số vấn đề lý luận chung về định hướng chính trị....	9
2. Tư tưởng Hồ Chí Minh và quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về định hướng chính trị của Việt Nam ..	17
3. Thực tiễn đất nước, đặc trưng thời đại, xu thế quốc tế và những vấn đề đặt ra cho định hướng chính trị của Việt Nam những năm tới.....	30
Chương 2: Định hướng chính trị đối với sự phát triển kinh tế của Việt Nam.....	42
1. Những nội dung cơ bản của việc thực hiện định hướng chính trị đối với sự phát triển kinh tế	42
2. Về thành tựu và một số vấn đề đặt ra trong thực hiện định hướng chính trị đối với phát triển kinh tế ở Việt Nam hiện nay	55
3. Kinh nghiệm của Trung Quốc về định hướng chính trị đối với phát triển kinh tế.....	67
Chương 3: Định hướng chính trị đối với đổi mới chính trị của Việt Nam.....	71
1. Những nội dung cơ bản của định hướng chính trị đối với đổi mới chính trị ở nước ta	71

2. Thực trạng và một số vấn đề đặt ra cho định hướng chính trị ở Việt Nam..... 81
3. Kinh nghiệm của Trung Quốc về định hướng chính trị đối với đổi mới chính trị 88

Chương 4: Định hướng chính trị đối với sự phát triển xã hội của Việt Nam 94

1. Những nội dung cơ bản của định hướng chính trị trong sự phát triển xã hội 94
2. Định hướng chính trị trong lĩnh vực xã hội ở Việt Nam từ 1986 đến nay: thực trạng và một số vấn đề đặt ra. 104
3. Kinh nghiệm của Trung Quốc trong việc định hướng chính trị đối với sự phát triển xã hội..... 123

Chương 5: Định hướng chính trị đối với sự phát triển văn hóa của Việt Nam 127

1. Một số vấn đề lý luận về định hướng chính trị đối với sự phát triển văn hóa..... 127
2. Định hướng chính trị đối với sự phát triển văn hóa Việt Nam từ 1986 đến nay: thực trạng và một số vấn đề đặt ra..... 143

Chương 6: Đổi mới và nâng cao vai trò lãnh đạo, cầm quyền của Đảng trong việc thực hiện định hướng chính trị ở Việt Nam..... 161

1. Vai trò lãnh đạo và cầm quyền của Đảng trong thực hiện định hướng chính trị..... 161

---

2. Thực trạng và một số vấn đề đặt ra cho định hướng chính trị trong lĩnh vực xây dựng Đảng ở Việt Nam .	169
3. Kinh nghiệm lãnh đạo, cầm quyền của Đảng Cộng sản Trung Quốc trong thực hiện định hướng chính trị.....	178
4. Kinh nghiệm của Đảng Cộng sản Việt Nam trong việc lãnh đạo, cầm quyền nhằm thực hiện định hướng chính trị.....	181
Chương 7: Những quan điểm và giải pháp cơ bản nhằm giữ vững và phát triển định hướng chính trị của Việt Nam giai đoạn 2011 - 2020.....	185
1. Những quan điểm cơ bản nhằm giữ vững và phát triển định hướng chính trị ở Việt Nam giai đoạn 2011 - 2020 .	185
2. Những giải pháp cơ bản nhằm giữ vững và phát triển định hướng chính trị ở Việt Nam giai đoạn 2011 - 2020..	192
Kết luận.....	235
Tài liệu tham khảo	239

Chương 1

ĐỊNH HƯỚNG CHÍNH TRỊ: NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN

1. Một số vấn đề lý luận chung về định hướng chính trị

1.1. Một số khái niệm cơ bản

* Khái niệm *chính trị*

Khái niệm “chính trị” (Politics) xuất hiện đầu tiên trong Trường ca của Homer với nghĩa là thành bang hay thành trì; từ đó, chính trị được hiểu là sự tham dự hoạt động cai trị và quản lý thành bang của các công dân. Theo cách hiểu thông thường ngày nay, khái niệm chính trị dùng để chỉ hành vi quản lý nhà nước của một chính phủ hay chính đảng.

Trong *chính trị học*, chính trị được hiểu là một đối tượng nghiên cứu. Trong giai đoạn đầu của chính trị học tại Mỹ, chính trị được nhìn nhận dưới tư cách một chế độ chính trị với các thành tố chủ yếu là hiến pháp, pháp luật và các tổ chức đại diện. Sau khi *thuyết hành vi* (Behaviorism) ra đời, quyền lực trở thành một nhân tố quan trọng nhất để giải thích chính trị. Dưới góc nhìn *kinh tế học*, chính trị là một hoạt động mang tính chất

chức năng. Từ kinh tế chính trị cổ điển đến C.Mác, chính trị được xem là kiến trúc thượng tầng dựa trên một nền tảng kinh tế và quan hệ sản xuất, là sự thể hiện tập trung nhất của quan hệ kinh tế trong một giai đoạn nhất định. Kinh tế học phương Tây hiện nay lại xem chính trị như một quan hệ trao đổi, cho rằng chính trị phải phục vụ thị trường, coi các hoạt động chính trị là quá trình các chủ thể kinh tế lên kế hoạch, thực hiện và vận hành làm sao để tối đa hóa được lợi nhuận. *Triết học chính trị* tập trung chủ yếu vào các vấn đề lý luận chung nhất của chính trị, như giá trị chính trị, bản chất chính trị,...

C.Mác, Ph.Ăngghen và V.I.Lênin cũng đưa ra nhiều định nghĩa khác nhau về chính trị: “Mọi đấu tranh giai cấp đều là đấu tranh chính trị”, “Chính trị là biểu hiện tập trung nhất của kinh tế”, “Chính trị là sự đấu tranh giữa các giai cấp khác nhau”, “Chính trị là sự tham gia vào những công việc của nhà nước, là việc vạch hướng đi cho nhà nước, việc xác định những hình thức, nhiệm vụ, nội dung hoạt động của nhà nước”, “Chính trị vừa là khoa học, vừa là nghệ thuật”,... Những quan niệm này đã phản ánh một cách khái quát bản chất, thuộc tính, nội dung và đặc trưng cơ bản của chính trị.

Nhiều học giả Trung Quốc thừa nhận định nghĩa: “Chính trị là việc các giai cấp sử dụng những sách lược trực tiếp, phương pháp và hình thức tổ chức để giải quyết quan hệ trong nội bộ giai cấp mình cũng như trong quan hệ đối với các giai cấp, dân tộc, quốc gia khác nhằm bảo vệ và phát triển quyền lợi của giai cấp mình”.